

УДК 378.11: 78]:025.171(477.83-25)»195/196»)

ЛИСТУВАННЯ ДИРЕКЦІЇ ЛЬВІВСЬКОЇ КОНСЕРВАТОРІЇ ІЗ ПРИВОДУ ВИДАННЯ ПРАЦЬ ФІЛАРЕТА КОЛЕССИ

Пропонуються до уваги матеріали з архівних фондів Львівської консерваторії – листування керівництва вишу із владними органами на межі 1950–60-х років. Метою листування було подолання перешкод на шляху здійснення наймасштабнішого за час існування консерваторії редакційно-видавничого проекту: підготовки до публікації зібрання праць академіка Філарета Колесси.

Листи опрацювала Ліна Добрянська.

Ключові слова: Львівська консерваторія, Філарет Колесса, видання праць Ф. Колесси.

Підготовку до публікації багатотомного видання доробку Філарета Колесси без перебільшення можна назвати найважливішим проектом в історії редакційно-видавничої діяльності Львівської державної консерваторії ім. М.В. Лисенка (далі – ЛДК). Цей масштабний і трудомісткий задум реалізувався в консерваторії у другій половині 1950-х років силами відомих музикантів та музикознавців, об'єднаних у спеціальну комісію.

Певною мірою особливості здійснення цього проекту були розглянуті у кількох друківаних джерелах¹. Разом з тим, основна частка інформації про хід його виконання, яка міститься серед ще не опублікованих документів Державного обласного архіву Львівської області у фонді Львівської державної консерваторії², й досі залишається невідомою широкому загалу. Найбільше різноманітних подробиць про виконання проекту можна віднайти, насамперед, серед офіційного листування дирекції ЛДК³ із різними представниками тогочасної влади, з-поміж яких були і міністерські чиновники, і

¹ Довгалюк І. Архів Філарета Колесси у Львові // Родина Колессів – спадкоємність науково-мистецьких традицій. – Львів, 2013. – С. 15, 24, 26 (С. 14-32); Добрянська Л. Розвиток музичної фольклористики у Львівській державній консерваторії : дис... кандидата мист. / Львівська національна музична академія ім. М.В. Лисенка. – Львів, 2013. – С. 158-160.

² Фонд Р-2056, опис 1.

³ Авторами листів зі сторони Львівської консерваторії були Микола Колесса, на той час директор закладу, та Арсеній Котляревський, його заступник з наукової та навчальної роботи. Крім того, перший із листів підписаний також і Станіславом Людкевичем, на той час – завідувачем кафедри історії, теорії і композиції ЛДК.

відомі особистості, як от директор Інституту мистецтва, фольклору і етнографії Академії наук УРСР¹ Максим Рильський чи Президент Академії наук УРСР академік Борис Патон.

Як правило, листування ставало наслідком необхідності вирішення тих чи інших проблем, що створювали перешкоди для реалізації проекту. Так, перші чотири листи, датовані 1957 роком², відображають конфліктну ситуацію, яка виникла із-за непередбаченого дублювання провадженої у консерваторії роботи Львівським інститутом суспільних наук АН УРСР, де одночасно готувався двотомник праць Ф. Колесси. Цінним додатком до першого листа є детальний план консерваторського десятитомника, який, звичайно, також подається у цій публікації³. П'ятий же лист, за жовтень 1962 року⁴, був, фактично, останньою спробою оживити цілком завмерлий на той час проект і видати хоча б вже готовий до друку том із мелодіями українських дум. Як відомо, частково це вдалося здійснити і матеріали тому увійшли в першу книгу чотиритомника праць Ф. Колесси⁵, про що згадується у передмові до неї.

Далі у цій публікації вміщено п'ять машинописних листів із згаданої вище переписки:

- 1) колективний лист М. Колесси, А. Котляревського та С. Людкевича до М.Т. Рильського від 2 березня 1957 р.;
- 2) лист А. Котляревського та С. Людкевича від 11 жовтня 1957 р.;
- 3) відповідь А. Котляревському від 25 жовтня 1957 р.;
- 4) лист А. Котляревського від [? жовтня] 1957 р.;
- 5) лист М. Колесси до Б.Є. Патона від 18 жовтня 1962 р.

Пропоновані увазі читачів листи становлять як історичну цінність, зберігаючи у собі відбиток непростих тогочасних реалій, так і наукову, оскільки містять значний обсяг інформації про проект, рівного якому за масштабом у консерваторії не було за весь час існування цього вишу. Орфографія та пунктуація оригіналів листів збережена, редакторські додатки та зауваги подаються в тексті у виносках.

¹ Тепер – Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М.Т. Рильського (Київ).

² Листування за березень–жовтень 1957 року // Державний архів Львівської області. – Фонд Р-2056. – Оп. 1. – Спр. 195: Накази і директивні листи Міністерства культури СРСР і УРСР та листування з ними і Міністерства вищої освіти УРСР та листування з ними з питань навчально-методичної і наукової роботи 1 березня 1957–15 січня 1958. – Арк. 4-10, 78-92.

³ Див. с. 74-76 цього числа „Етномузики”.

⁴ Лист М. Колесси до Б.Є. Патона // Державний архів Львівської області. – Фонд Р-2056. – Оп. 1. – Спр. 286: Листування з Міністерством культури УРСР з питань навчально-методичної, наукової роботи, участі в міжнародних конкурсах 29 січня 1962–24 грудня 1962. – Арк. 37-39.

⁵ Колесса Ф. Мелодії українських народних дум. – Київ, 1969.

*Колективний лист М. Колесси, А. Котляревського та
С. Людкевича до М.Т. Рильського від 2 березня 1957 р.*

[а. 4]

№ 21¹ 2.ІІІ.57

Директору Інституту мистецтва, фольклору і етнографії Академії наук УРСР дійсному члену АН УРСР Максиму Тадейовичу Рильському

Копія: Начальнику відділу культури Ради Міністрів УРСР Кобеляцькому С.І.

4 березня 1947 року Рада Міністрів Української РСР своєю постановою за № 247, пунктом першим зобов'язала Академію Наук УРСР протягом 1947–1948 років видати наукові твори дійсного члена АН УРСР Філарета Михайловича Колесси (копія постанови додається)².

З різних причин це рішення не могло бути виконане на протязі декількох років.

Тому, що вся наукова спадщина академіка Філарета Михайловича Колесси (за винятком 2–3 праць) тісно зв'язана з музикознавчо-фольклористичними проблемами, Львівська державна консерваторія ім. М.В. Лисенка взяла на себе з своєї власної ініціативи підготовку до друку опублікованих і неопублікованих праць, листів, записів народних пісень і оригінальних музичних творів, а також розбір, систематизацію особистого архіву покійного академіка Ф.М. Колесси.

Ця робота ведеться, почавши з ХІ. – 1955 року групою наукових робітників консерваторії, в яку входять: Народний артист УРСР, професор Станіслав Пилипович Людкевич, Заслужений діяч мистецтв УРСР, в.о. професора Микола Філаретович Колесса, ст. викладач консерваторії Д.Ф. Колесса-Залесьська, Заслужений діяч мистецтв УРСР, доцент Арсеній Миколаєвич Котляревський, кандидат філологічних наук Я.І. Шуст, кандидат філософських наук Л.О. Коссака, кандидат мистецтвознавських наук С.С. Павлишин, кандидат мистецтвознавських наук Й.З. Волинський, музикознавці

¹ 21 – реєстраційний номер листа.

² В архівній справі згадана копія постанови відсутня.

Я.О. Колодій і М.Л. Білинська та аспірантка Київської консерваторії С.Й. Грица.

На сьогоднішній день робота цієї комісії знаходиться в такому стані:

1. Складений проект плану видання праць Ф.М. Колесси в десяти томах (план додається).

[а. 5]

2. Підготовлена остаточна редакція першого тому видання об'ємом 460 стор<інок> машинопису.
3. Підібрані матеріали для II і III тому і розпочата редакційна робота. Другий і третій том будуть готові до друку 15 вересня 1957 року.
4. Йде інтенсивна робота над опрацюванням архівних матеріалів, книг, їх наукової обробки, систематизації та каталогізації.

Досі відібрано і каталогізовано біля 1200 друкованих книг з бібліотеки Ф.М. Колесси і біля 2000 рукописних матеріалів.

Про те, що робота над підготовкою до друку наукової спадщини Ф.М. Колесси розпочата, своєчасно було повідомлено Інститут мистецтвознавства, фольклору і етнографії АН УРСР в Києві письмом директора з дня 16.IV.55.

За даними нам відомостями, в 1956 році було винесене рішення Президії Академії Наук УРСР видавати окремими випусками наукові праці померших членів Академії Наук. На основі цього було доручено Львівському Інституту суспільних наук АН УРСР¹ видати вибрані твори покійного академіка Ф.М. Колесси.

За вказівками керівництва Львівського Інституту суспільних наук АН УРСР був у місяці грудні 1956 р. терміново складений план двотомника вибраних праць Ф.М. Колесси.

Редакційна робота над частиною матеріалів для двотомника була доручена молодшому науковому робітнику інституту тов. Цапенку.

Для обробки решти матеріалів для двотомника інститут мав намір запросити кандидата філологічних наук Я.І. Шуста, який входить у редакційну комісію по виданні праць Ф.М. Колесси при консерваторії.

¹ Інститут суспільних наук – теперішній Інститут українознавства імені І. Крип'якевича НАН України.

Таким чином, витворилась дивна обстановка тому, що Інститут суспільних наук починає в малих розмірах дублювати вже давно розпочату роботу Львівської консерваторії.

В зв'язку з усім вище сказаним, просимо Вас видвинути на Президію АН УРСР слідуєчі пропозиції Львівської консерваторії:

1. Здійснити видання наукових праць і творів академіка Ф.М. Колесси, беручи за основу розроблений Львівською консерваторією план десяти томника.
2. Роботу по виданню творів здійснити силами редакційної

[а. 6]

комісії, яка тепер працює при Львівській консерваторії.

3. Прохати Президію Академії наук УРСР запросити до участі в роботі комісії академіка М.Т. Рильського, кандидата філологічних наук Ф.І. Лаврова та згаданого вище молодшого наукового робітника Львівського Інституту суспільних наук т. Цапенка.
3. Вже підготовлений Львівською консерваторією перший том „Творів Ф.М. Колесси” включити в план видання АН УРСР на найближчий час.
3. Покласти відповідальність за вище вказане видання на Інститут суспільних наук у Львові і Львівську консерваторію імені М.В. Лисенка

Директор Львівської державної
консерваторії ім. М.В. Лисенка,
Заслужений діяч мистецтв УРСР,

в.о. професора

(М. Колесса)

Заступник директора
по науковій і учбовій роботі,
Заслужений діяч мистецтв УРСР,

доцент

(А. Котляревський)

Зав. кафедрою
історії, теорії і композиції,
Народний артист УРСР,
професор

(С. Людкевич)

[а. 7]
ФІЛАРЕТ МИХАЙЛОВИЧ КОЛЕССА
(1871 – 1947)
ТВОРИ
ПЛАН ВИДАННЯ

[а. 8]

I том вибраних творів Ф.М. Колесси – „Ф.М. Колесса про Івана Франка, Миколу Лисенка і Лесю Українку”.¹

1. „Ф.М. Колесса” – редакційна стаття.

I відділ

1. Стаття: „Іван Франко” (Про діяльність Франка як фольклориста і етнографа. Стаття з історії української етнографії). Стаття не-друкована.
2. Стаття: „Народно-пісенна ритміка в поезії Івана Франка”.
3. Стаття: „Улюблені пісні Івана Франка”.

II відділ – Ф.М. Колесса про Миколу Лисенка:

1. Робота „Спогади про Миколу Лисенка” (з листами М. Лисенка до Ф. Колесси).
2. Стаття „Як розумів Лисенко проблему гармонізації українських народних пісень”.
3. Стаття „Народний напрямок у творчості М. Лисенка”.
4. Стаття „Микола Лисенко” – некролог.
5. Стаття (з 1905 р.) „Кілька слів про збирання і гармонізування українських народних пісень з виїмками листів Миколи Лисенка”.
6. Листи М.В. Лисенка до Ф.М. Колесси.

III відділ – Ф.М. Колесса про Лесю Українку:

1. Стаття „Леся Українка і український музичний фольклор”.

II том – „Мелодії українських народних дум” (від 14 народних співців). Тут же на початку статті:

1. „Про музичну форму дум”
2. Стаття „Передмова до першої серії мелодій українських народних дум”
3. Стаття „Передмова до II серії мелодій українських народних дум”

¹ Тут і далі потовщення шрифту відповідає підкресленню слів в оригіналі.

4. Стаття „Співці дум”
5. Пояснення нотації, скорочень
6. **„Мелодії українських народних дум” від 14 співців**
7. Тексти дум
8. Додаток (друкованих мелодій) „Мелодії інших народних пісень з репертуару народних співців”

[а. 9]

III том – „Праці Ф.М. Колесси про епос”

1. Редакційний розділ
2. „Варіанти мелодії українських народних дум, їх характеристика і групування”
3. „Українські народні думи у відношенні до пісень, віршів і похоронних голосінь”
4. „Речитативні форми в українській народній поезії”
5. „Формули закінчення в українських народних думах”
6. „Початки народного епосу в українському фольклорі” – надрукована стаття
7. „Залишки билинного епосу в українському фольклорі” – надрукована стаття
8. „Українські похоронні голосіння” – надрукована стаття

IV том – „Ф.М. Колесса – Ритміка українських народних пісень”

1. Редакційна стаття
2. „Ритміка українських народних пісень”
3. Студії над поетичною творчістю Т.Шевченка

V том – „Фольклорні праці Ф.М. Колесси”

1. Редакційна стаття
2. До питання про український музичний стиль (1907 р.)
3. „Наверствування і характеристичні признаки українських народних мелодій”
4. Про вагу наукових дослідів над українською словесністю
5. „З царини української музичної етнографії”
6. „Українська народна пісня на переломі XVII–XVIII віку” (відбиток, стор. 42)
7. „Українська народна пісня в найновішій фазі свого розвитку” (відбиток, стор. 27)
8. „Характеристика української народної музики”

9. „Мелодії гаївок” (ст. 1-74)
10. „Балада про дочку-пташку в слов’янській народній поезії”
11. „Спроба періодизації української народної поезії” (не друкowana)

[а. 10]

VI том – „Народні пісні з Волині, Полісся і Лемківщини”

1. Редакційна стаття
2. Дві статті про волинські народні пісні (надруковані, 6 стор.)
3. „Народна музика на Поліссі” – 32 стор. (надрукована)
4. 435 мелодій волинських пісень – (недрукована робота)
5. „Народні пісні Галицької Лемківщини” (друк 1929)

VII том – „Праці про народні пісні Карпатського циклу – рецензії”

1. Редакційна стаття
2. „Карпатський цикл народних пісень, спільних українцям, словакам, моравським чехам і полякам, відбиток” 1931
3. „Старовинні мелодії українських обрядових пісень на Закарпатті”
4. „Народні пісні з південного Підкарпаття” Ужгород, 1923
5. „Народні пісні з Підкарпатської Русі” (Мелодії і тексти) Ужгород, 1938
6. „Народно-пісенні мелодії українського Закарпаття”
7. Рецензії Ф.М. Колесси: 1. На біографію Шевченка, 2. Виступ проти Г.Наумана, 3. „Малорусские народные песни” Новицкого, 4. Весілля

VIII том – „Фольклористичні праці періоду 1939–1947 р.р.”

1. Редакційна стаття
2. „Фольклор Вітчизняної війни”, Львів, 1945
3. „Спроба періодизації української народної поезії” (недрукована)
4. „Об украинском фольклоре” – (ж. „Новый мир”, 1940, № 9)
5. „Хмельниччина в українських народних піснях і думках”
6. „Український фольклор” (Цикл університетських лекцій). Всього 697 стор. машинопису
7. Бібліографія праці і творів Ф.М. Колесси

IX том – „Історія української етнографії” (в двох випусках)

X том – Вибрані хорові та вокальні твори

*Лист А. Котляревського та С. Людкевича до Р. Бабійчука
від 11 жовтня 1957 р.*

[а. 78]

№ 297

11 жовтня 1957

Міністру культури УРСР тов. Бабійчуку Р.

Для увічнення пам'яті академіка Ф.М. Колесси і поширення його наукової спадщини в галузі вивчення української народної творчості, яка в абсолютній більшості стала бібліографічною рідкістю, Рада Міністрів УРСР та ЦК КПУ в 1947 році прийняли рішення про видання його вибраних праць.

Працівники Львівської державної консерваторії ім. М. В. Лисенка проявили для здійснення цього завдання ініціативу і протягом двох років докладно розробляють особистий архів Ф.М. Колесси. Цією працею зацікавились в Львівському Інституті суспільних наук АН УРСР і в Інституті Мистецтвознавства, Фольклору і Етнографії АН УРСР (Київ). Із прийнятого проспекта 6-ти томного видання працівники Львівської консерваторії повинні підготувати до друку 4 томи.

Протягом 1957/58 учебного року за планом передбачається підготувати до друку (редагування тексту, примітки, вступні статті) два томи загальним обсягом в 50 друкованих аркушів. Для завершення цієї частини роботи необхідні кошти для передрукування текстів наукових праць Ф.М. Колесси.

Як показує досвід роботи Інституту суспільних наук, що вслід за нами також готує до друку 2 томи цього видання, не можна звертатися до існуючих бюро переписки на машинці по двом причинам:

По-перше, праці Ф.М. Колесси, що будуть перевидаватись, будуть опубліковані, починаючи від 1898 по 1946 роки. Це значить, що вони потребують крім наукових коментарів також літературного редагування із збереженням стилю автора, оскільки мова старих журналів Галичини має чимало відступів від сучасної української літературної мови. Отже робота друкарки дуже відповідальна, бо від неї вимагається підготовка абсолютно точної копії друкованої роботи, над якою щойно тоді починається відповідна редакційна робота.

Цілком очевидно, таке замовлення бюро машинопису неспроможне виконати.

По-друге, деякі наукові праці Ф.М. Колесси були друковані в таких періодичних виданнях, які зараз належать до спецфонду. Отже,

для таких завдань слід мати спеціальний дозвіл і виконувати їх у відповідних книгосховищах, що також виключається для працівників бюро машинопису. Нарешті, деякі роботи зберігались лише в автографах академіка Колесси, що і

[а. 79]

це також ставить спеціальні вимоги для передрукування тексту.

Львівський Інститут суспільних наук АН УРСР одержав дозвіл від президента АН УРСР на передрукування наукових праць Ф.М. Колесси, які входять в ті томи (2) що готує до друку названий інститут, за договором з друкарками із розрахунку во 1 крб. 75 коп. за одну сторінку машинопису з оплатою готівкою, оскільки ця робота дуже кропітка і вимагає від друкарки більше часу роботи для передрукування одної сторінки, ніж це потрібно при звичайній роботі.

Дирекція Львівської Державної Консерваторії ім. М.В. Лисенка просить дати і їй такий же дозвіл для укладення відповідного договору з друкарками.

Для цього на час від жовтня 1957 по жовтень 1958 року потрібні гроші із такого розрахунку:

III і IV томи обсягом по 25 авторських аркушів складають 1250 сторінок машинопису. Вони повинні бути передруковані двічі: перший раз – для редакційної роботи; другий раз – начисто для подання у видавництво. Отже потрібно передрукувати 2500 сторінок машинопису. Це складає:

2500 x 1 крб. 75 коп. = 4375 крб.

Названі кошти вкрай необхідні, бо далі робота не може провадитись. Просимо задовольнити наше прохання дозволити провести роботу по передрукуванні наукових праць Ф.М. Колесси за договором на суму 4375 крб. готівкою. З них 1375 крб. до кінця 1957 року, а решту на 1958 р. Названі кошти прохання включити в кошторис на 1958 бюджетний рік.

Заступник директора Львівської консерваторії

по науковій і учбовій роботі

Заслужений діяч мистецтв УРСР

доцент А.М. Котляревський

(підпис ручкою. – Л.Д.)

Завідуючий кафедрою історії теорії і композиції

народний артист УРСР

проф. Ст. Людкевич

(підпис ручкою. – Л.Д.)

*Лист О. Сокальського до А. Котляревського
від 25¹ жовтня 1957 р.*

[арк. 91]

[25] X 1957 р.

№ 17-4411

Київ, Кірова, 23

тел. 3-63 92

Заступнику директора Львівської державної консерваторії
тов. Котляревському А.М.
на № 297 від 11.X-1957 р.

Управління учбових закладів просить терміново повідомити, ким затверджений проспект видання вибраних праць академіка Ф.М. Колесси та де вони будуть друкуватись.

Після одержання від Вас відповіді, Управління вирішить питання про виділення коштів на передрукування праць Ф.М. Колесси.

Нач. Управління учбових закладів

О. Сокальський

(підпис ручкою – Л.Д.)

Лист А. Котляревського від [? жовтня] 1957 р. В. Гузію

[арк. 92]

Зам. Нач. Управління учбових закладів

Міністерства культури УРСР

тов. Гузію В.М.

На Ваш лист № 17-1411 від 25.X.57 повідомляю:

Вчена Рада Львівської консерваторії в 1955 році затвердила проєкт проспекту видання наукової спадщини академіка Ф. Колесси і на його підставі працівники консерваторії розробляли архів академіка.

Весною 1957 року до цієї роботи включився Львівський інститут суспільних наук АН УРСР.

На основі нашого проспекту працівники названого інституту склали новий проєкт проспекту, який був затверджений Вченою

¹ Числа не видно за корінцем справи, однак у відповіді на цей лист (наступному у цій публікації) зазначена його дата, 25.X.1957.

На листі зліва резолюція А. Котляревського: „<...>кому [нерозбірливо] підготувати для ответа. [Підпис]. 28.X”..

Радою Інституту суспільних наук і яким вони керуються готуючи два томи із загального шоститомника вибраних праць Ф. Колесси.

Львівська консерваторія має підготувати 4 томи в які входять праці Ф. Колесси по питанням музичного фольклору, а також видання записів мелодій народних пісень і дум.

Твори Ф. Колесси будуть друкуватися в друкарні АН УРСР.

Заступник директора Львівської
державної консерваторії ім. Лисенка (Котляревський)

Лист М. Колесси до Б.Е. Патона від 18 жовтня 1962 р.

[арк. 37]

18 жовтня [6]2

Президенту Академії Наук УРСР академіку Б.Е.Патону від заслуженого діяча мистецтв УРСР проф. М.Ф. Колесси.

Вельмишановний Борисе Євгеновичу!

Звертаюся до Вас ось в якій справі: в 1947 році помер академік Ф.М. Колесса. За Постановою Ради Міністрів УРСР підписаною тодішнім головою Ради Міністрів УРСР М.С.Хрущовим, протягом 1947–1948 років Академія мала видати всі праці Філарета Миколайовича Колесси.

Оскільки Академія Наук УРСР до цієї роботи не приступала, декілька працівників нашої Львівської консерваторії взяли підготувати це видання. Та ця, впрочім добре започаткована робота не отримала належного розмаху із-за непевності на реалізацію її у формі видання. Щойно після того, як в кінці 1957 року поінтересувалася справою видання наукової і творчої спадщини академіка Ф.М. Колесси Рада Міністрів УРСР, як теж за ініціативою та допомогою Інституту мистецтв, фольклору та етнографії, а головне її директора, академіка М.Т. Рильського, який висловився за повне видання всіх друкованих і недрукованих наукових праць і музичних творів Ф.М. Колесси, Президія Академії Наук УРСР приступила до виконання Постанови Ради Міністрів з 1947 року. Вона доручила Бюро Редакційно-видавничої ради АН УРСР зайнятися цією справою, що зрештою було зроблено і про це свідчить витяг з протоколу засідання цього Бюро Редакційно-видавничої ради АН УРСР від 27 серпня 1958 р., який додається¹.

¹ У цій архівній справі згаданий витяг з протоколу відсутній.

Після того спільними силами спеціалістів з Відділу музики Інституту мистецтвознавства, фольклору і етнографії АН УРСР у Києві, Інституту Суспільних наук АН УРСР у Львові та Львівській державній консерваторії ім. М.В. Лисенка приступлено до праці над редакцією майбутнього видання, запланованого на 1960–1965 рр.

[арк. 38]

Це видання мали розповсюджувати за підпискою і тому Видавництво АН УРСР зажадало, щоб підготовку вели від першого тому. Коли були закінчені I, II і X томи і в більшій частині завершена робота над редагуванням III тому, виявилось, що за новими правилами вимагають, щоб тепер подати 70–80 % всього видання, тобто 7–8 томів, тоді щойно можна оголосити підписку і почати друкувати окремі томи.

Я звертаюся до Вас з таким проханням: допоможіть видати бодай на початок перший том. В нього входять мелодії українських дум і теоретичні праці про їх будову. Ця книга написана була академіком Ф.М. Колесою за ініціативою Лесі Українки, яка дала їй гроші для організації фольклористичної експедиції¹. Книга була видана малим тиражем і майже півстоліття тому. Зараз вона, як і більшість наукових праць акад. Ф.М. Колесси, являє собою бібліографічну рідкість. Між тим вчені-фольклористи потребують її у своїй роботі. Книга потрібна молодим музикантам і студентам консерваторії і музичного училища. В книзі Т.П. Попової „Русское народное музыкальное творчество” вып. второй, Музгиз 1956 р.² в другій главі дано короткий виклад деяких відомостей, взятих з праць Колесси. Книга Попової розповсюджена по всьому Радянському Союзу і чимало вчених із різних республік зверталися до мене особисто, в тому числі і професор Московської консерваторії В.М. Беляєв³ з проханням вислати йому екземпляр „Мелодій українських дум” акад. Ф.М. Колесси. Та я, на превеликий жаль, не міг його прохання задовольнити, тому що маю лише один екземпляр (1). Отже, ця книга розійдеться не лише серед підписчиків, але знайде широкий запит у вільній продажі.

¹ Детальніше про це див: Довгалюк І. До історії експедиції Філарета Колесси на Наддніпрянську Україну // Вісник Львівського університету: Серія філологічна. – Вип. 47. – Львів, 2009. – С. 7.

² Попова Т. Русское народное музыкальное творчество. – Вып. 2. – Москва, 1956.

³ Беляєв Віктор Михайлович – у 1943–1959 роках професор Московської консерваторії, викладач курсу історії музики народів СРСР.

В 1962 році минає п'ятнадцять років з дня смерті академіка Ф.М. Колесси і до цієї дати вже слід би було надрукувати бодай один том із тих десяти томів, які вже повинні були вийти з друку, як цього вимагає Постанова Ради Міністрів УРСР. Йдеться не про традиційне вшанування пам'яті вченого. Слід зробити його наукову спадщину одною із засад виховання молодих українських радянських вчених фольклористів.

[арк. 39]

Як бачите, зараз я звертаюсь до Вас не тільки як син Ф.М. Колесси, але перш за все, як композитор, професор і ректор Львівської державної консерваторії ім. М.В. Лисенка.

Сподіваюсь, що Вам вдасться зрушити цю справу з мертвої точки і „Мелодії українських дум”, які є унікальним явищем в фольклористичній славістиці, як теж і ціла наукова спадщина академіка Ф.М. Колесси вийдуть і в радянському виданні та стануть доступнішими широким колам музикантів спеціалістів, студентській молоді і всіх, хто цікавиться українською народною піснею.

З високою пошаною до Вас проф. Микола Колесса.

Переписка дирекции Львовской консерватории по поводу издания трудов Филарета Колэссы. Вниманию читателей предлагаются материалы их архивных фондов Львовской консерватории – переписка руководства вуза с представителями власти в конце 1950-х–начале 1960-х годов. Целью переписки преодоление преград на пути осуществления самого значимого за всё время существования консерватории редакционно-издательского проекта: подготовки к публикации собрания сочинений академика Ф. Колэссы. Подготовка писем к публикации, вступление и примечания Лины Добрянской.

Ключевые слова: Львовская консерватория, Филарет Колэссы, издание трудов Ф. Колэссы.

The correspondence by Lviv Conservatory Board about publishing of Philaret Kolessa works

Publishing of Philaret Kolessa works was the most significant project by Lviv Conservatory editorial activities. It was carried out by joint efforts of many of known musicians and musicologists in the fall of 1950ths.

This history of this project was a topic of a few papers. Although most of its details, being a part of the Lviv State Archive, is still to be published.

Some of interesting communication related to the project can be revealed in the official correspondence between the Lviv Conservatory Board and the government.

Among them there were such prominent persons as Maxym Rylsky, Director of the Arts And Folklore Institute, USSR Academy Of Sciences, Borys Paton, President of the USSR Academy Of Sciences.

This correspondence usually reflected solving several problems that were arising during the project. For example, four of letters dated back to 1957 discuss a situation of duplicating editorial efforts in the Lviv Social Sciences Institute, where another edition of Kolessa's works was carried out.

A valuable addition to the first letter is a detailed plan ten-volume edition, which, of course, also served in this publication.

In the fifth letter, dated back to October 1962, the last attempt to activate efforts to publish one of the volumes of Ukrainian dumas was reflected. This was partially succeeded, and it was published as the first volume of Kolessa's works.

There are five letters from the above mentioned correspondence:

- a joint letter by M. Kolessa, A. Kotlyarevskyy, and S. Liudkevych to M. Rylsky, March 2, 1957;
- a letter by A. Kotlyarevskyy and S. Lyudkevych, October 11, 1957;
- a response to A. Kotlyarevskyy, October 1957;
- a letter by A. Kotlyarevskyy, October 1957;
- a letter by M. Kolessa to B. Paton, October 18, 1962.

These letters are of both historical and scientific value. They reflect uneasy conditions of that time, as well as contain details of this really big project.

In this publication spelling and punctuation of the original letters was left intact, and editorial comments are given in the footnotes.

Reading of the materials, editors, preface and notes were prepared by Lina Dobrianska.

Key words: Lviv Conservatory, Philaret Kolessa, publishing of Ph. Kolessa works.